

Висновки. Таким чином, лекція у вищій школі — це відповідальне багатоаспектне педагогічне дійство. Академічна лекція має нести в собі не лише інформаційний, змістовий потенціал, а й соціально-педагогічний. Останнє вимагає від викладача високої педагогічної культури і професійної майстерності.

Актуальними напрямками подальшої розробки окресленої проблеми є аналіз та дослідження психолого-педагогічних умов забезпечення успішності вузівської лекції.

Список використаних джерел:

1. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України / А.М. Алексюк. – К. : Либідь. 1998. – 560 с.
2. Закон України «Про вищу освіту». – К. : Наукметодцентр аграрної освіти, 2002. – 69 с.
3. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі : навч. посіб./ П.Г. Лузан. – К. : Аграрна освіта, 2003. – 224 с.
4. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / за ред. О.Г. Мороза. — К. : НПУ ім. М. Драгоманова, 2001. – 232 с.
5. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб./ М.М. Фіцула. – К. : «Академвидав», 2006. – 352 с.

В статтє сосредоточено внимание на психолого-педагогических аспектах, которые обуславливают методику и технику оптимальности лекционного занятия. Описано технику организации студентов на лекции. Подчеркнуто значение внешности преподавателя, его речевой культуры, техники речи в обеспечении успешности лекции.

Психолого-педагогические требования, лекция, речевая культура, техника речи, преподаватель.

The article focuses on psychological and educational aspects cause that methods and techniques of optimality lecture classes. We describe the technique of students in lectures. The importance of appearance teacher, his language culture, speech technology to ensure the success of lectures.

Psychological, educational requirements, lecture, language culture, speech technology, the teacher.

УДК 378.147

**ВИЗНАЧЕННЯ УМОВ ЩОДО ЕФЕКТИВНОГО ЗАСВОЄННЯ
СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ФАХІВЦЯМИ НЕІНЖЕНЕРНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ**

***А.А. Каленський, кандидат педагогічних наук
І.М. Мараховський, магістр***

Виявлено умови щодо ефективного засвоєння спеціальних дисциплін майбутніми фахівцями неінженерних спеціальностей у вищих навчальних закладах, які готуються стати менеджерами нижчої, середньої та вищої ланок керівництва сучасним сільськогосподарським виробництвом.

Викладання і учіння, принципи науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності у навчальному процесі.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Розбудова незалежної України супроводжується докорінними економічними та соціальними перетвореннями, що ведуть до становлення ринкових відносин. Робота фахівців аграрного профілю в цілому і неінженерних спеціальностей зокрема в умовах ринкових відносин вимагають від них професійної і соціальної мобільності, постійної самоосвіти і самовдосконалення та конкурентоспроможності на ринку праці. Саме тому метою професійної підготовки фахівців неінженерних спеціальностей аграрного профілю має стати готовність до швидкоплинних процесів в аграрному секторі економіки, до професійної діяльності у чітко невизначених умовах, в умовах становлення нового суспільства в нашій країні.

Навчальними планами з підготовки фахівців неінженерних спеціальностей, зокрема агрономічного та економічного напрямку передбачено вивчення електрифікації, механізації та автоматизації сільськогосподарського виробництва. Проблемним в освоєнні курсу тракторів, сільськогосподарських машин, механізації в тваринництві, машино-використання в рослинництві, електрифікація та автоматизація технологічних процесів сільськогосподарського виробництва є те, що насамперед кількість машин і механізмів збільшується, вони постійно модернізуються і змінюються, а в останні роки машинно-тракторний парк України інтенсивно поповнюється сільськогосподарською технікою зарубіжного виробництва навчальна література з якої майже відсутня.

Освоєння спеціальних дисциплін майбутніми фахівцями неінженерних спеціальностей є сумісна діяльність викладача і студента, яка ділиться на два взаємно зв'язаних процеси: викладання як діяльність викладача і учіння як діяльність студента.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Випереджувальна підготовка майбутніх фахівців-аграріїв нової генерації до творчої роботи є одним із головних завдань, яке постає перед професорсько-викладацьким складом вищих навчальних закладів аграрного профілю. Н.Г. Николо зазначає, що особливу увагу у навчанні і вихованні слід приділяти формуванню творчої особистості, бо саме вона спроможна вирішувати як повсякденні завдання виробництва,

так і завдання прискорення соціально-економічного розвитку і прогресу нації.

Методика вивчення спеціальних дисциплін і, зокрема, предмету «Трактори і автомобілі» висвітлена Д.Мельниковим [1]. Автор узагальнив досвід викладання тракторів і автомобілів в кращих ВНЗ країни, виклав методику організації і проведення теоретичних, лабораторних, практичних занять і виробничого навчання.

Методику викладання предмету «Сільськогосподарські машини» розглядали В.С. Гапонено, Д.Г. Войтюк, Г.С. Барановський, Г.Р. Гаврилук, А.В. Рудь та інші [2, 3, 4]; зміст і методи навчання – Л.Г. Семущина, Н.Г. Ярошенко [5].

Мета статті – визначити проблеми освоєння спеціальних дисциплін, зокрема, трактори і автомобілі майбутніми фахівцями неінженерних спеціальностей у вищих аграрних навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основу професійної діяльності фахівців неінженерних спеціальностей у сільському господарстві складають питання планування, проектування, організації, контролю і обліку в галузі рослинництва і тваринництва, переробній і допоміжних галузях і сільськогосподарського виробництва в цілому, а також діяльність у науково-дослідних і проектно-конструкторських установах, менеджмент, маркетинг тощо.

Сучасне сільськогосподарське виробництво характеризується високим рівнем механізації, електрифікації та автоматизації процесів, які постійно вдосконалюються та поновлюються машинами і механізмами як вітчизняного так і зарубіжного виробництва в умовах впровадження ринкових відносин. У зв'язку з цим система професійної підготовки фахівців неінженерних спеціальностей у вищих навчальних закладах аграрного профілю повинна забезпечити їх необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками з використання сільськогосподарської техніки, методів її ефективного застосування із забезпеченням високих економічних показників. Завдання освоєння спеціальних дисциплін полягають у тому, щоб забезпечити майбутніх фахівців неінженерних спеціальностей теоретичними знаннями і практичними навичками в галузі механізації, електрифікації та автоматизації технологічних процесів сільськогосподарського виробництва. Для цього розглядаються питання, щодо:

1. Загального стану механізації сільськогосподарського виробництва, принципів розробки національних програм і систем машин для технічного забезпечення сільського господарства, створення нових та модернізація існуючих засобів і комплексів;

2. Основних положень агротехнічних вимог до засобів механізації при виконанні головних технологічних процесів у рослинництві і тваринництві;

3. Будови та принципу функціонування сільськогосподарських тракторів і автомобілів;

4. Будови базових моделей сільськогосподарських машин та принципи їх функціонування і технічного налагодження;

5. Будови, робочих процесів, регулювання машин і обладнання для виконання технологічних процесів у тваринництві;

6. Основ електрифікації та автоматизації сільськогосподарського виробництва;

7. Розрахунку, комплектування, технологічного налагодження та кінематики машино-тракторних агрегатів, а також їх раціонального використання і контролю якості виконаних операцій;

8. Основ проектування механізованих інтенсивних технологій вирощування сільськогосподарських культур;

9. Методів розрахунку та обґрунтування оптимального складу машинно-тракторного парку для господарств різних видів агроформувань;

10. Економічної оцінки машин та агрегатів на стадіях аналізу сучасного стану, вдосконалення і розробки нової техніки.

Підготовку майбутніх фахівців неінженерних спеціальностей слід вести таким чином, щоби навчання і виховання були тісно пов'язані з життям і працею. Зумовлений цей зв'язок вимогами сучасного виробництва, щораз зростаючою необхідністю мати високоосвічених, різнобічно розвинутих, активних працівників. Навчання, що пов'язане із життям та продуктивною працею – основа формування і виховання спеціаліста, важливий засіб гармонійного розвитку особистості.

Для кожної спеціальної дисципліни, яка входить до освітньо-професійної програми підготовки фахівців неінженерних спеціальностей у вищих навчальних закладах аграрного профілю, на підставі типової навчальної програми дисципліни та навчального плану, вищим навчальним закладом складається робоча навчальна програма дисципліни, яка є нормативним документом вищого навчального закладу. Робочими навчальними програмами з механізації, електрифікації та автоматизації сільськогосподарського виробництва передбачено наступні види занять та виконання робіт: лекції, лабораторні роботи, розрахунково-графічні завдання, курсові роботи, самостійна робота студентів, практична підготовка і контрольні заходи.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Трактори і автомобілі» для підготовки фахівців економічного напрямку теж є комплексною, але вона включає лише чотири розділи: трактори та автомобілі, сільськогосподарські машини, основи

машиновикористання, механізація і автоматизація виробничих процесів у тваринництві.

Механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва, яка вивчається фахівцями неінженерних спеціальностей у вищих навчальних закладах аграрного профілю є основою для вивчення таких дисциплін як сільськогосподарська меліорація і лісомеліорація, технологія зберігання та переробки продукції рослинництва, маркетинг сільськогосподарського виробництва, організація виробництва та інших.

Опановуючи знаннями зі всіх дисциплін, що передбачені навчальним планом підготовки фахівців для сільського господарства, майбутні спеціалісти готуються стати менеджерами нижчої, середньої та вищої ланок керівництва сучасним сільськогосподарським виробництвом. Для прийняття ними оптимальних виробничих рішень важливо знати реальні можливості сучасних технічних засобів сільськогосподарського виробництва та володіти методами прийняття таких рішень.

Це можливо лише за умови повного засвоєння фахівцями неінженерних спеціальностей вищих навчальних закладів аграрного профілю спеціальних дисциплін, а отже, достатніх знань механізації, електрифікації та автоматизації сільськогосподарського виробництва.

Висновки. Отже, необхідно запроваджувати в роботу вищих аграрних навчальних закладів наукову організацію навчального процесу, без чого неможливе подальше підвищення рівня якості підготовки фахівців неінженерних спеціальностей.

Актуальними напрямками подальших досліджень є розгляд ефективності впровадження технічних засобів навчання і зокрема комп'ютерних технологій в процес вивчення спеціальних дисциплін майбутніми фахівцями неінженерних спеціальностей.

Список використаних джерел

1. Мельников Д.И. Методика преподавания курса «Тракторы и автомобили» / Мельников Д.И. – К.: Вища школа, 1972. – 444 с.
2. Методика викладання предмету «Сільськогосподарські машини та їх використання». За ред. В.С. Гапоненка. – К.: Урожай, 1977. – 240 с.
3. Войтюк Д.Г. Сільськогосподарські машини / Войтюк Д.Г., Гаврилюк Г.Р. – К.: Урожай, 1994. – 448 с.
4. Рудь А.В. Практикум по сільськогосподарських машинах і знаряддях / Рудь А.В., Коноваленко О.М., Мошенко І.О., Іванишин В.В. – К.: Урожай, 1996. – 208 с.
5. Семушина Л.Г. Содержание и методы обучения в средних специальных учебных заведениях: Учеб.-метод. Пособие / Семушина Л.Г., Ярошенко Н.Г. – М.: Высш. школа, 1990. – 192 с.

The article deals with the conditions for effective learning special subjects future trainers neinzhenernyh specialties in higher education who are preparing to become manager of lower, middle and senior management units with modern agricultural production..

Teaching and studing, principles scientific character, humanizm, democratizm, progressive and continuos of educational process.

Выявлены условия необходимые для эффективного усвоения специальных дисциплин будущими специалистами неинженерных специальностей в высших учебных заведениях, которые готовятся стать менеджерами низшего, среднего и высшего звена управления современным сельскохозяйственным производством.

Преподавание и изучение, принципы научности, гуманизма, демократизма, поступательности и непрерывности в процессе обучения.

УДК 378.147.88

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР»

О.М. Нагорнюк, кандидат с.-г. наук, доцент,
Н.М. Грицишин, слухач педагогічного факультету

Розкрито методику проведення практичних занять з дисципліни «Земельний кадастр» на прикладі ВП НУБіП України «Боярський коледж екології і природних ресурсів»

Практичне заняття, методика проведення, індивідуальний підхід, фронтальне опитування.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Перед викладачами вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації поставлені завдання щодо оволодіння сучасними методичними підходами та знаннями з методики викладання, опанування навичками з розробки методичного забезпечення навчальної дисципліни, впровадження у навчальний процес новітніх методик та інноваційних технологій.

В рамках цих завдань та оволодіння методикою проведення практичних занять з навчальної дисципліни на інноваційній основі є досить актуальною проблемою, що потребує вирішення та впровадження у навчальних процес ВНЗ I-II рівнів акредитації.

Обов'язковий компонент процесу навчання у вищій школі – лабораторно-практичні заняття, призначені для поглибленого вивчення тієї чи іншої дисципліни. Термін "практичне заняття"